

slušalce najprej opozoril, naj stavijo le vprašanja, ki se tičejo predmeta. Nato je pa predstavil predavatelja rektorja g. Bün-gerja, ki so ga poslušalci sprejeli s simpatičnim aplavzom.

Manjšinska šola v Ljubljani, ki jo vodi tov. Hanova, je dala na razpolago otroke za praktične poizkuse in nastope.

Rektor g. Bün-ger je najprej izrazil svojo obžalovanje, da ne more nastopiti z večjimi skupinami, torej s celim razredom, da bi bolj očitno pokazal postopek moderne šole, in sicer zato ne, ker pač mnogo več otrok na tej mali manjšinski šoli ni, in celo od te skupine je nekaj otrok obbolelo. Predavatelj je namreč nameraval pokazati dve skupini po 10 učencev in učenk, a v prvi skupini je bilo le 6 dečkov in ena deklica. Otroci so sedli za mize, predavatelj je pa vsakemu naštel kupček sivih listov, ki so predločevali stotake, nadalje belih, ki so bili desetaki, in oddal vsakemu celo 20 srebrnih dinarjev. Na kratko je podal vsebino predavanj prejšnjih dni ter opozoril na napačne pojme, ki jih je učiteljstvo do nedavnega imelo o delovni šoli, ko je smatralo, da je delovna šola vsaka šola, kjer otroci delajo z rokami in se uče raznih ročnosti (rokovorni pouk).

Predavatelj je demonstriral pred poslušalci učni postopek pri katerem so otroci sicer aktivno delali točno po navodilih in napovedi smotra s strani učitelja, kar je imelo videz velike aktivnosti s strani otrok.

Predavatelj je nato vprašal, če je to moderna delovna šola in če je tako delo pravilno? Od vseh strani so se oglasili, da je ta metoda izvrstna in moderna, kar je tudi predavatelj s svojimi poslušalci natančno obravnaval, končno pa v veliko presenečenje dokazal, da je ta metoda popolnoma zastarala in nima nič skupnega z delovno šolo, ker otroci ne delajo samostojno. V daljšem predavanju je rektor Bün-ger dokazal, da je prav za prav pri tem pouku delal le on sam, otroci so pa pač storili ono, kar jim je diktiral.

Zato je poklical otroke še enkrat nazaj in jih napeljal drugače k samostojnemu aktivnemu delu. Demonstriral je drugi postopek, pri katerem so otroci tudi faktično duševno delovali samostojno, vendar še po napovedanih zaporednih smotrih. Šlo je mnogo bolj gladko kakor prvič, a vendar jih je poslal še enkrat ven in poklical še tretjič nazaj. Tedaj so pa otroci brez navodila sami razdelili, vse natanko povedali, kaj so delali in kako so računali, ne da bi jim bil predavatelj pomagal. Res je, da so otroci preskakovali in zmešali smotre, a spretnosti učitelja se je posrečilo spraviti vse v celoto in harmonično vez. Aktivnost otrok pa je bila samostojna tako v duševnem sodelovanju, kakor napovedovanju smotra. Predavatelj je torej s svojimi poskusi dokazal velike uspehe moderne šole, kjer otrok misli in dela sam in razliko med vsemi tremi postopki; postopkom v stari šoli in dvema postopkoma v delovni šoli, ki se jih lahko uporablja z ozirom na predmet, ki se ga obravnava. Narisal je tudi grafično razliko vseh treh postopkov na tablo.

Po pavzi je predavatelj operiral s skupino deklic, ki sta bila med njimi tudi dva dečka. Otroci so modelirali kosti v rami, kakor so jih pač sami čutili pri gibanju rok. Ko jim je pa kosti tudi pokazal na nogi srne, so jeli načenjati vsa mogoča vprašanja o kosteh in o gibanju, kar jim je predavatelj vse lepo razložil. Pouk je tekkel tako rekoč sam od sebe in učitelj ga je prav za prav le vodil.

Vse občinstvo je takoj opazilo, da otroci smatrajo učitelja za svojega prijatelja, saj je ves čas le lepo govoril z njimi in jim dajal korajžjo, če ni mogel kdo dalje.

Predavatelj je nazorno demonstriral modern postopek pri prirodznanskem pouku ter je pokazal, kako se goji samostojno mišljenje in iznajdljivost pri učenih napram stari šoli, ko so učenci le ponavljali po učiteljevem navodilu. Žal, da g. rektor ni imel več časa demonstrirati in praktično nastopiti s fizikalnim poukom, kjer je hotel tudi predložiti postopek med storo in novo šolo, kjer fizikalne poizkuse dela vsak otrok sam.

Najlepše je bilo pa slovo otrok od predavatelja. Kakor staremu znancu je podal vsakemu roko in se poslovil od njih, da so le neradi odšli z odr. Gotovo bo deca še dolgo mislila, kdaj se povrne ta prijazni učitelj, ki zna poučevati tako, kakor bi se igral z njimi.

Nemškimi pedagogom je poverjenost UJU v imenu poslušalcev poklonilo v spomin krasen album planinskih slik v originalih, ki jih je napravil eden naših najboljših fotomaterjev tov. Ivan Tavčar. Ob 17:27 zvečer istega dne se je predavatelj Bün-ger odpeljal v Palermo na Sicilijo, potem pa se je vrnil na daljši oddih v našo Dalmacijo. Tudi od njega so se poslovili na kolodvoru zastopniki poverjenosti UJU.

Poverjenost bo skušala predavanja vseh predavateljev po stenogramih objaviti v »Popotniku«.

Posojila daje,

pelletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenjske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo »TEHNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Splošne vesti.

— Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic v Ljubljani. Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je s svojim odlokom II. No. 8267/2 z dne 8. aprila 1931. odobrila pravila društva z gornjim naslovom. V kratkem skličemo ustanovni občni zbor.

— »Slovenski učitelji«. »Narodna Prosveta« priobčuje v predzadnji številki pod gornjim naslovom sledeči dopis: Povod na področju banovine. — Že od nekdaj je težilo vse učiteljstvo za tem, da napravi vse za svoj narod in narodne interese, večkrat tudi v lastno škodo. Prožeti velike ljubezni do naroda in pravičnosti, težje učitelji za resnico in napravnijo vse za splošno dobro. Tudi slovenski učitelji delajo brez prestanka. Svoje dolžnosti kot učitelji in državljani vršijo vestno in požrtvovalno. V vseh gospodarskih, socialnih, kulturno-prosvetnih ustanovah se obeti njihovo delo. Vse raznovrstne zadrage (ki jih je tam mnogo), narodne čistilnice in knjižnice, zdravstvene zadrage, sokolska in pevška društva, razni tečajji, kakor tudi vse humanitarne ustanove se spopolnjujejo po učiteljstvu. Pevska društva v Sloveniji pod vodstvom tamošnjih učiteljev so povzdignila ugled našega naroda tudi v tujini, a v notranjosti skrbijo s pesmijo za močnejše medsebojne nacionalne zveze. Sokolstvo tam cvete, učiteljstvo ga vodi in brez njega bi ga morda niti ne bilo. Vse kar se od učiteljstva zahteva, se vrši voljno in z ljubeznijo, a učiteljstvo naleti vedno na ovire, ki jih pa hladnokrvno premesti in poruši. Učiteljstvo je utrujeno — v materialnem pogledu precej šibko — pa gre vendar naprej — ne klone — pričakujejo lepše in boljše bodočnosti. — Kako bi izgledale vse humane, telovadne in prosvetno-kulturne ustanove, ako bi učiteljstvo v njih ne delovalo in bi se omejilo samo na delo v šoli med štirimi stenami? Na to vprašanje bi želel odgovoriti članov banskega sveta Dravske banovine! — Učiteljstvo (ostalih krajev) in nacija bosta vedno spoštovala delo učiteljev Dravske banovine. — Dobroševac-Srbija (Kosovo) — Vladimir Stanković, učitelj.

— Voja leta všteta po rešenju Narodne skupščine Br. LXXVIII./1922, Tovarišem, ki so se obrnili za informacije v zadevi odklonitve napredovanja v II/2. položajne plače sporočamo, da je mogoče v zakonitem roku 30 dni po prejemu obvestila le oseba, pisarna pritožba direktno na Državni svet. Pritožbo je vložiti v 2 izvodih in jo opremiti s prepisom: 1 obvestila, rešenja o prevodbi, dekreta o vstetju vojnih let in dekreta o priznanju II/3. skupini ter izvodom iz »Uslužb. lista« in vročilnico o prejemu obvestila.

— Kljub dolгим odmorom še vedno lahko dosežeš učni smoter v domoznanskem in zemljepisnem pouku, če uporabljaš učni ročni zemljevidi založbe »Učit. doma v Mariboru«. Zaloga obsega: Pohorje-Kozjak, Slovenske gorice-Ptujsko polje, Prekmurje-Medjimurje, Celjska kotlina-Slovensko posavje, Kamniške planine, Dravska banovina, Jugoslavija.

— Marijan Markovec: »Šolska delavnica«, je pravkar izšla v založbi Jugoslovanske Naklade D. D. Obnova. »Šolska radionica« obsega tehnologijo materiala in orodja za ročno delo in je priporočena od Glavnega prosvetnega sveta z Sr. br. 1340 od 9. decembra 1930. in odlokom gospoda ministra prosvete pod S. N. broj 42.404 od 31. decembra 1930. Odobrena je kot učna knjiga za učiteljska, meščanske in njim slične šole. Priporočamo jo v nabavo tudi učiteljskim knjižnicam. Ker je to edina odobrena učna knjiga za učence meščanskih šol in učiteljske zasnove vana na dolgoletni praksi služi mnogo pouku. Gradivo je sistematsko urejeno, knjiga je pisana v srbohrvatskem jeziku. Cena za učitelje in učiteljske pripravnike je 30 Din, za učence meščanskih in drugih šol 25 Din. Naročila sprejema Jugoslovanska Nakladna D. D. »Obnova«, Zagreb, Masarykova ul. 28.

— Prva pomoč. Spisal dr. Mavricij Rus, mestni fizik in šef zdravnik rešilne postaje v Ljubljani. — Druga izdaja s 52 posodobitvami. V Ljubljani 1931. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. — Str. 160. Cena: kartonirano 26 Din, polpatno 32 Din. — Ker je prva izdaja »Prve pomoči« popolnoma pošla, se je pisatelj dr. Mr. Rus odločil, da je priredil drugo izboljšano in pomnoženo izdajo, ki bo dobro služila za prvo pomoč pri nevarnostih in nenadnih pojavih bolezni gospodarjem in gospodaricam, učiteljem, sokolom, vojakom, železničarjem, delavcem in sportnikom. Uspešno bodo knjigo uporabljali tudi pri pouku v samaritanskih tečajih. Iz tega je razvidna obča korist te knjige, a ime pisateljevo je jamstvo, da nje vsebina popolnoma odgovarja namenu. Življenje samo, ki nikomur ne prizanaša, jo najbolj priporoča, zakaj prva pomoč, kakor zanjo daje navodila strokovnjak, more preprečiti ob pravem času večjo nesrečo, da, celo smrt. V interesu vseh onih, ki so vedno po svojih dnevni poslih izpostavljeni nevarnostim, je, da si nabavijo knjigo.

— »Radna metoda početnega čitanja — teorija in praksa« je naslov novi knjigi, posvečeni najmlajši učiteljski generaciji z željo, da ista v duhu njenih načel vzgoji oni naraščaj, na katerem počiva bodočnost Jugoslavije. Spisal jo je na podlagi najnovejših rezultatov eksperimentalne didaktike marljiv delavec na polju naše pedagogike tovariš Ante Defranceschi, nastavnik pedagogike, metodike in šolskega dela ženskega učiteljskega v Zagrebu. Pisec razpravlja v 1. delu knjige o ideji nove šole s posebnim ozirom na elementarni razred, o teoriji in praksi začetnega čitanja in pisanja, 2. del pa obsega 28 podrobno izdelanih učnih slik v smislu načel skupnega pouka. Učiteljsko-mentorci, posebno pa še gojenci 5. letnika učiteljske bodo z zanimanjem segli po tej knjigi (144 strani), ki se dobi pri avtorju (Meduličeva ul. 33) za ceno 30 Din.

— Jesenice. Zamudnike na članarini prosijo društvo, da poravnajo tov. blagajničarki radovljiškega učiteljskega društva zaostanke, ki se s sumljivo naglico približujejo že četrtemu tisočaku. Društvena blagajna je — prazna. Svoje obveznosti točno izpolniti napram organizaciji, to je prva dolžnost vsake tovarišice in vsakega tovariša! — Odbor.

— Dajmo otrokom solnca in zraka! (Protituberkulozni dnevi.) Kakor lansko leto priredijo tudi letos protituberkulozne lige in antituberkulozni dispanzerji po vsej državi v dneh od 1. do 6. maja protituberkulozne dneve z geslom: Dajmo otrokom solnca in zraka! Namen teh dnevov je živahno spoprijemanje vsesplošnega boja proti najhujši socialni bolezni, jetiki. Skrb, ki jo posvečajo zatiranju tuberkuloze država, občine, zdravstvene ustanove, se mora pridružiti še privatna inicijativa, vsa javnost mora sodelovati po svojih močeh pri omejevanju in zatiranju te bolezni. Borbi za sezidanje potrebnih bolnic, ljudskih zdravilišč, hiralnic, dispanzerjev, zahtevam po zidanju stanovanj, se mora pridružiti tudi higienska propaganda, zdravstveni pouk, skrb za slabotne, obolenke otroke z ustanavljanjem počitniških kolonij. Dajmo otrokom solnca in zraka: pod tem geslom naj prirede vsa kulturna, humanitarna, prosvetna in zdravstvena društva protituberkulozne dneve. Pod tem geslom naj se prvomajski dnevi posvete zbiranju sredstev za organiziranje počitniških kolonij ob morju, v planinah, v čistem gozdnem zraku. Ako bo privatna inicijativa pridno na delu, ji bodo brez dvoma priskočile na pomoč tudi občine in javne zdravstvene ustanove. Zavedajmo se, da nobeden izmed nas ni zavarovan proti tej kužni bolezni in da je vsak, dan za dnem lahko izpostavljen okuženju. Zato pa je tudi naloga vsakega, da po svojih močeh sodeluje v splošnem boju proti tuberkulozi. Tega se premalo zavedamo, zato naj imajo vsakoletni protituberkulozni dnevi namen pouka, vzgoje s predavanji, slikami in filmi. Poleg vsega je treba vedno še znova tudi pouka. Predpisi glede čuvanja pred okužitvijo v javnih prostorih se površno izpolnjujejo. Poplujvana tla, zakajeno ozračje, to je vse nekaj navadnega. Na vlaku si moraš v oddelku za nekadilce zrak brez škodljivih dima šele priboriti. Gostilne, pivnice, ki so dostikrat pravo leglo vsemogočih kužnih bacilov, rastejo nove iz tal. Tudi v privatnih stanovanjih, čeprav skromnih, bi bilo mogoče mnogokrat urediti zdravše bivanje. Težje in mnogoštevilne so žrtve, ki jih vsako leto zahteva jetika. Vsako leto se množi število obolelih in okuženih, zato postaja protituberkulozno skrbstvo vedno bolj pereče socialno vprašanje, za katerega se mora zanimati vsak, sodelovati vsa javnost. Namen protituberkuloznih dnevov, ki jih vsako leto prireajo protituberkulozne lige, je zainteresirati vso javnost za važnost protituberkuloznega boja, pridobiti za sodelovanje vse sloje. Vsi moramo v tem boju sodelovati: država, občine, društva, vsak posameznik. Ob priliki letošnjih protituberkuloznih dni naj vsak pomaga in sodeluje za cilj: »Dajmo otrokom solnca in zraka!« — Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani.

— Minka Železnik. V Starem trgu pri Rakeku je 15. t. m. po dolgi in mučni bolezni preminula tov. Minka Železnik. Potrti materi, ki se vrača v solnčno Vipavsko dolino, naše iskreno sožalje!

— Prispevajte kot podporniki »Pevskemu zboru UJU učiteljstva«!

Obrambni vestnik.

— Ob V 69. številki »Jugoslovana« t. l. je bil objavljen članek neznanega dopisnika pod naslovom »Šolske razmere v dolnjelendavskem srezu«.

Navedbe niso točne ter naj sledi nekaj pojasnil. Ze izraz »razmere« v tem smislu rabljen je neosnovan, kajti stanje šolstva v tukajšnjem srezu je docela normalno ali se pa vsaj ni popolnoma nič izpremenilo vsled tega, če je bil sreski šolski nadzornik g. Leo Cepuder premeščen v Ptuj ter opravlja sedaj posle šolskega nadzornika za oba sreza. Nadzorovanje šol, kakor tudi uradovanje s šolskimi upravitelji in krajevnimi šolskimi odbori se v redu vrši ter ni opaziti nikjer kakih nedostatkov, kar je gotovo zasluga šolskega nadzornika, ki navzlic dvojnemu delu vztraja vestno pri vršitvi svoje dolžnosti ter si tako zasluži priznanje ne pa, da se ga skuša z neosnovanimi očitaji pri delu ovirati. Kot desetletni priznan prosvetni delavec v tukajšnjem srezu si tega pač ni zaslužil. Če so nekatera službena mesta nezasedena, je treba iskati vzroke drugod in so vsakemu poznavalcu šolskih prilik znani. Istotako je znan postopek pri nameščanju in premeščanju učiteljskega, pri čemer je šolski nadzornik le v toliko poklican, da stavi predloge po svoji uvidenosti.

Se najmanj pa jo je pogodil dopisnik s tem, da govori o šolski anarhiji, kajti ta je mogoča le tedaj, če učiteljstvo ne vrši svojih dolžnosti v redu. Hvala Bogu, da takih »razmer« v tukajšnjem srezu ni in da tukajšnje učiteljstvo ne smatra svojega nadzornika kot priganjača k delu, nasprotno vrši z njim v najlepšem soglasju težavne posle učiteljskega poklica ter se je ravno temu združenemu po-

stopanju zahvaliti, da stoji tukajšnje šolstvo v isti vrsti z drugimi srezmi.

Če je dopisnik učitelj je vsekakor nepravilno, da skuša na tak način diskreditirati šolskega nadzornika in učiteljstvo tukajšnjega sreza, če pa stoji izven učiteljskega stanu, pa mu velja: »Le čevlje sodi naj kopitar!«.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— Učiteljsko ferijalno letovanje v Veliki (otok Korčula). Vsem pripravljenim sporočam, da se priglas brez članarine (30 Din) ne more upoštevati. Po prejemu članarine pošljem vsakemu ček, s katerim vplača do 1. maja kolonijalni fond (100 Din), do 1. junija 300 Din, a ostanek (500 Din) v koloniji. Jadranska plovnitva je dovolila 50% popust na parobrodih. Ker ima Velika zelo ugodno izletišče, bodo organizirani razni izleti, kakor na Vis, Dubrovnik, Hvar in na druge zaželjene točke. — Kdor namerava letovati v naši koloniji, naj hiti s prigrasom. V koloniji bodo letovali tovariši(ice) iz vseh banovin in bo brezdvomno poleg drugih ugodnosti tudi družabnost veliko večja, kakor lansko leto, ker smo lansko leto letovali prvič v tem lepem obmorskem mestu. Za odgovor prosim znakmo! — Za UFS: Mrovlje Slavko, učitelj, glavni poverjenik UFS.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

— UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SV. LENART V SLOV. GORICAH bo zborovalo v soboto dne 25. aprila 1931. ob 10. uri pri Sv. Lenartu v Slov. goricah z običajnim dnevnim redom. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

— SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO VRANSKEGA OKRAJA bo zborovalo v soboto 25. aprila 1931. ob 10. uri na Gomilskem. Poleg običajnosti je na dnevnem redu poročilo o pedagoškem tečaju v Ljubljani. — Zaradi obeda se je prijaviti vsaj en dan prej pri tov. Šegi na Gomilskem. — Vabljeni so tudi vsi novodošli tovariši in tovarišice.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU — LJUBLJANSKA OKOLICA, vzhodni del, javlja, da se zborovanje ne bo vršilo dne 18. aprila 1931., temveč v soboto 2. maja t. l. v osnovni šoli v Mostah ob 10. uri z že znanim dnevnim redom.

— OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA, zahodni del zboruje v soboto 25. aprila 1931. ob 9. uri v telovadnici II. mestne deške šole na Grabnu v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednikov. 2. Obravnava o došlih dopisih. 3. Predavanje g. dr. Živko Lapajneja: »O telesni vzgoji dece in o higijenskem ustroju kmetijskega doma«. 4. Slučajnosti. — Predsednik.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ. Vsem tovarišem(icam) tukajšnjega sreza sporočamo, da smo po nasvetu poverjenosti UJU v Ljubljani sklenili preložiti naše zborovanje, ki naj bi se vršilo 18. aprila 1931. v Brežicah, na začetek maja, ker se do 20. aprila vrši popis prebivalstva in ker 18. april prekalma sledi dolgi velikonočni počitnicam. Točneje določen datum pravočasno javimo. — Odbor.

Poročila:

— ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA SREZ MURSKA SOBOTA se je vršilo dne 7. marca v Murški Soboti.

Podpredsednik Požegar otvoril zborovanje z običajnim pozdravom. Pojasni, da so vremenske neprilike preprečile zborovanje, ki bi se moralo vršiti že meseca februarja. Ne more pa iti preko zgodovinskega dne, ki je posebno važen za brate Čehoslovake — to je Masarykov rojstni dan. Navzoči tovariši (ice) zakličejo velikemu mislecu: Slava!

Tovariš prečita dopis poverjenosti od 14. februarja v zadevi bilance (UGP). — Stanika šolskih upraviteljev ni bilo, ker so člani mnenja, da naj posluje UGP še dalje. Upravitelji naj naroče vse potrebščine pri UGP.

Tudi z dopisom poverjenosti glede povečanja »Prosvete« se je društvo zedinilo in zelo spremembo, oziroma predlog poverjenosti na znanje. Spomenica, izdana v obrambo učiteljskega stanu, se sicer ni prečitala, ker je bila vsakemu predobro znana, pač pa se je v polnem obsegu odobrila. Gospodu županu Fafleku se izreče zahvala za njegov članek v časopisu. Imenovani je čutil potrebo, da se da učiteljstvu zadoščenje kakršno za služi. — Enako je društvo pokazalo solidarnost s centralo v Beogradu, ker je poslalo za Dački dom 500 Din kot enkratni prispevek iz društvene imovine.

Za prosvetnega referenta in referentinja sta določena tovariš Veit in tovarišica Gaberjevič.

Ker je med tem vstopil tovariš nadzornik, ga podpredsednik pozdravi z željo, da bi se med tovariši počutil najbolje. Novi nadzornik se zahvali za pozdrav in upa, da bo vladala med njim in tovariši(icami) najlepša harmonija, kar bo le v korist narodu in šoli.

Tajnik poda sledeče poročilo: V učiteljskem društvu je včlanjenih 89 tovarišev, a vsega učiteljstva je 135, kar je zelo žalostno. Prisotnih je bilo 90%. Na zborovanjih so se obravnavale večinoma stanovske zadeve. — Dva dobra referata sta podala tovariša Antauer in Hočvar. Prvi: Nazorni nauk v elementarnem razredu, drugi: Sokolstvo in s tem v zvezi ustanavljanje sokolskih čet.